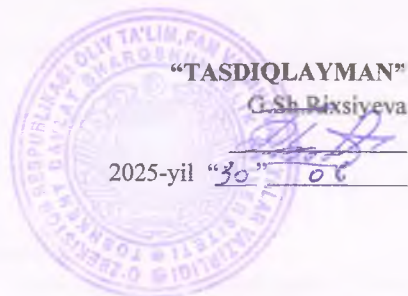

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA‘LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
TOSHKENT DAVLAT SHARQSHUNOSLIK UNIVERSITETI**

**O‘RGANILAYOTGAN MINTAQA (MAMLAKAT) TARIXI
(HINDISTON)
FANINING O‘QUV DASTURI**

Bllim sohasi: 200000 – San’at va gumanitar fanlar

Ta’lim sohasi: 220000 – Gumanitar soha (tillardan tashqari)

Ta’lim yo‘nalishi: 60220300 – Tarix

Toshkent–2025

UJUMLIK HURMATHIYIYATIDAN
TOSHIK QURILMASHI VA YILLIK MAHALLIYATDA TASHKIL ETILGAN
TARBIYAVIY VA MAHALLIYATDA TASHKIL ETILGAN

MAHALLIYATDA TASHKIL ETILGAN
TARBIYAVIY VA MAHALLIYATDA TASHKIL ETILGAN

UJUMLIK HURMATHIYATIDAN
TOSHIK QURILMASHI VA YILLIK MAHALLIYATDA TASHKIL ETILGAN
TARBIYAVIY VA MAHALLIYATDA TASHKIL ETILGAN

TDSHU "Sharq sivilizatsiyasi va falsafa" fakulteti dekani

(imzo)

M.M.Askarov

"Sharq mamlakatlari tarixi va antropologiyasi" kafedrası mudiri

(imzo)

Sh.I.Ikromov

TDSHU, ARM boshlig'i

(imzo)

M.Y.Yuldasheva

Fan/modul kodi O'MT13-828		O'quv yili 2026/2027 2027/2028 2028/2029	Semestr 3-4-5-6-7-8	ECTS — Kreditlar 5-5-5-5-4-4	
Fan/modul turi Majburiy		Ta'lim tili O'zbek		Haftadagi dars soatlari 4,4,4,4,4,4	
1.	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)	
	O'rganilayotgan mintaqa (mamlakat) tarixi (Hindiston).	288	552	840	
2.	<p align="center">I. Fanning mazmuni</p> <p>Fanni o'qitishdan maqsad – talabalarga Hindistonning qadimgi davrlardan to hozirgi kungacha bo'lgan tarixiy taraqqiyoti, siyosiy, ijtimoiy-iqtisodiy va madaniy jarayonlari haqida tizimli va ilmiy asoslangan bilimlar berish, shuningdek, ularni tarixiy voqealarni tahlil qilish, solishtirish va xulosa chiqarish ko'nikmalariga ega bo'lishga yo'naltirishdan iborat.</p> <p>Fanning vazifasi - talabalarga Hindiston tarixining asosiy bosqichlari bo'yicha tizimli bilim berish, tarixiy voqea va jarayonlarni xronologik hamda mantiqiy asosda tahlil qilish ko'nikmasini shakllantirish, mustamlakachilik davri, milliy-ozodlik harakatlari va zamonaviy taraqqiyot jarayonlarini ilmiy jihatdan tushuntirish, shuningdek, talabalarda mustaqil fikrlash va tarixiy manbalar bilan ishlash malakasini rivojlantirishdan iborat.</p> <p>Xorij tajribasiga muvofiqligi: Mazkur fan dasturi xalqaro tan olingan reytinglarda birinchi top 300 talik ro'yxatga kiruvchi Moskva davlat universitetining M.V.Lomonosov nomidagi Osiyo va Afrika mamiakatlari instituti (QS 93) xorijiy tajribasini inobatga olgan holda takomillashtirildi.</p> <p>https://iaas.msu.ru/wp-content/uploads/2023/09/uch-plan-bak-2023.pdf</p>				

II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)

III.1. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:

I. QADIMGI DAVR

1-mavzu. Hindiston yarimoroida eng qadimgi tarixiy bosqichlar: tosh davri va Hind vodiysi madaniyati.

Ushbu mavzuda Hindiston yarimoroida insoniyat tarixining eng dastlabki bosqichlari — paleolit, mezolit va neolit davrlari o'rganiladi. Tosh qurollarining takomillashuvi, ilk mehnat faoliyati, ovchilik va termachilik asosidagi xo'jalik shakllari tahlil qilinadi. Shuningdek, Hind vodiysi sivilizatsiyasi — Harappa va Mohenjo-daro shaharlari misolida qadimgi shaharsozlik, irrigatsiya tizimlari, savdo aloqalari, hunarmandchilik va yozuv madaniyati yoritiladi. Bu sivilizatsiyaning Mesopotamiya va Eron bilan iqtisodiy-madaniy aloqalari ham ilmiy asosda tahlil qilinadi.

2-mavzu. Oriylarning Hindiston yarimoroida migratsiyasi va vedalar davri sivilizatsiyasining shakllanishi

Mazkur mavzu oriy qabilalarining Markaziy Osiyo hududlaridan Hindiston tomon siljishi, ularning mahalliy dravid xalqlari bilan aloqalari va qarama-qarshiliklari jarayonini qamrab oladi. Vedalar davrida shakllangan diniy tasavvurlar, braxmanizm asoslari, qurbonlik marosimlari va diniy iyerarxiya tahlil qilinadi. Shuningdek, siyosiy boshqaruvning urug'-qabila asosidagi shakllari, harbiy aristokratiyaning paydo bo'lishi ham ochib beriladi. Vedalar jamiyatining ijtimoiy tuzilmasi va xo'jalik tizimi batafsil yoritiladi.

3-mavzu: Qadimgi Hind jamiyatida ijtimoiy tabaqalanish: kasta-varna tizimining vujudga kelishi va rivojlanishi

Bu mavzu qadimgi hind jamiyatida ijtimoiy tabaqalanishning eng muhim shakli — varna va kasta tizimining paydo bo'lishi va tarixiy evolyutsiyasiga bag'ishlangan. Brahmanlar, kshatriylar, vayshiyalar va shudralarning jamiyatdagi o'rni, huquqiy va diniy maqomi tahlil qilinadi. Kasta tizimining iqtisodiy munosabatlarga, mehnat bo'linishiga va shaxs erkinligiga ta'siri ilmiy asosda o'rganiladi. Mazkur tizimning keyingi asrlargacha barqaror saqlanib qolish sabablari ham izohlanadi.

4-mavzu. Kushonlar imperiyasi va Hindiston: siyosiy integratsiya, savdo yo'llari va madaniy sintez

Kushonlar imperiyasining shimoliy Hindiston hududlarida tashkil topishi, Kanishka davrida siyosiy qudratining ortishi bilan bog'liq jarayonlarni qamrab oladi. Kushonlar davrida Buyuk ipak yo'lining faol ishlashi, Rim, Xitoy va Markaziy Osiyo bilan savdo aloqalarining kengayishi tahlil qilinadi. Buddaviylikning davlat dini darajasiga ko'tarilishi va Gandxara san'at maktabining shakllanishi madaniy sintez masalasi sifatida yoritiladi. Kushonlarning pul muomalasi, shaharsozligi va xalqaro savdodagi o'rni tushuntiriladi.

5-mavzu. I-IV asrlarda Janubiy Hindiston: Tamil davlatlari, dengiz savdosi va madaniy taraqqiyot

Janubiy Hindistonda shakllangan Tamil davlatlari — Chola, Chera va

Pandya hukmdorliklarining siyosiy faoliyati o'rganiladi. Dengiz savdosi orqali Rim imperiyasi, Janubi-Sharqiy Osiyo va Arab dunyosi bilan olib borilgan aloqalar tahlil qilinadi. Janubiy Hind madaniyatining o'ziga xosligi, adabiyot, ibodatxonalar me'morchiligi va san'at rivoji ochib beriladi. Tamil jamiyatining ijtimoiy tuzilmasi va iqtisodiy hayoti ilmiy asosda tahlil qilinadi.

6-mavzu. Markaziy Osiyoning ilk o'rta asrlardagi tarixiy geografiyasi (IV-XI asrlar).

Ushbu mavzu Markaziy Osiyoning siyosiy va geografik hudud sifatida Hindiston bilan tarixiy aloqalarini ochib beradi. Eroniy va turkiy xalqlarning migratsiyasi, savdo yo'llarining rivoji va madaniy almashinuv jarayonlari tahlil qilinadi. Turk xoqonliklari, eftaliylar va somoniylar davrida mintaqaning tarixiy roli izohlanadi. Markaziy Osiyoning Hindiston bilan siyosiy, iqtisodiy va diniy aloqalari yoritiladi.

7-mavzu. Guptalar imperiyasi: Qadimgi Hind sivilizatsiyasining "oltin davri"

Ushbu mavzuda Guptalar imperiyasining siyosiy yuksalishi, markazlashgan boshqaruv tizimi, iqtisodiyot va madaniyat rivoji batafsil tahlil qilinadi. Samudragupta va Chandragupta II faoliyati asosida imperiyaning hududiy kengayishi yoritiladi. Pul muomalasi, sug'orish tizimi, hunarmandchilik va ichki savdo rivoji ochib beriladi. Guptalar davrining "oltin asr" deb atalishining tarixiy asoslari izohlanadi.

II. ILK O'RTA ASRLAR

8-mavzu. Guptalar davrida Hindiston madaniyati: ilm-fan, san'at va diniy tafakkur taraqqiyoti

Mazkur mavzu Guptalar davrida matematika, astronomiya, tibbiyot va falsafaning yuksak darajaga ko'tarilishini tahlil qiladi. Aryabxata, Kalidasa kabi buyuk mutafakkirlarning ilmiy merosi o'rganiladi. Haykaltaroshlik, ibodatxonalar me'morchiligi va devoriy tasvirlar rivoji yoritiladi. Hinduizm va buddaviylikning madaniyatga ta'siri chuqur ochib beriladi.

9-mavzu- Qadimgi Hindistonda tashqi aloqalar va xalqaro savdo tizimining shakllanishi

Hindistonning Xitoy, Mesopotamiya, Misr, Rim va Eron bilan bo'lgan savdo-madaniy aloqalarini o'rganadi. Hind okeani savdo yo'llari, ziravorlar savdosi va dengiz savdosining iqtisodiy ahamiyati tahlil qilinadi. Diplomatik aloqalar, elchiliklar va madaniy ta'sirlar yoritiladi. Hindistonning qadimgi global iqtisodiy tizimdagi o'rnini izohlanadi.

10-mavzu. VI–XII asrlarda Hindistonda siyosiy parokandalik va mintaqaviy davlatlar faoliyati

Mavzuda markazlashgan imperiyalarning zaiflashuvi natijasida hududiy podshohlarning kuchayishi tahlil qilinadi. Rajput knyazliklari, Dekan sultonliklari va mahalliy hukmdorlar faoliyati o'rganiladi. Siyosiy raqobatlar, urushlar va ichki qarama-qarshiliklar yoritiladi. Bu jarayonlarning Hindiston umumiy taraqqiyotiga ta'siri ochib beriladi.

o'rganiladi. Islomning siyosiy boshqaruv tizimi sifatida shakllanishi, shariat asosidagi davlatchilik elementlarining joriy etilishi tahlil qilinadi. Mahalliy hindu zodagonlari bilan munosabatlar, diniy bag'rikenglik va qarama-qarshiliklar masalalari yoritiladi. Shaharlarning harbiy-ma'muriy markazga aylanishi jarayoni keng yoritiladi.

16-mavzu. Dehli sultonligi davrida Hindiston: markazlashgan musulmon davlatining shakllanishi

Dehli sultonligining tashkil topishi, uning siyosiy-huquqiy asoslari, davlat boshqaruv tizimi va harbiy tuzilmasini o'rganadi. Qutbiddin Oybak, Iltutmish va Raziyya Sulton davrlari tahlil qilinadi. Markazlashgan ma'muriy tizim, soliqlar, harbiy xizmat va davlat mulkchilik shakllari yoritiladi. Islom huquqi (shariat) asosida davlat boshqaruvi yuritilishi va hind jamiyatiga ko'rsatgan ta'siri ilmiy asosda izohlanadi.

17-mavzu. G'ulomlar va Xiljiylar sulolalari davrida Dehli sultonligining siyosiy taraqqiyoti

G'ulomlar va Xiljiylar sulolalari davrida Dehli sultonligining hududiy kengayishi, markaziy hokimiyatning mustahkamlanishi tahlil qilinadi. Alauddin Xilji tomonidan amalga oshirilgan harbiy, soliq va narx-navo islohotlari batafsil o'rganiladi. Mo'g'ullar tahdidiga qarshi kurash, Hindiston shimoli va markaziy hududlariga harbiy yurishlar yoritiladi. Markazlashgan davlatning iqtisodiy bazasi kengayishi izohlanadi.

18-mavzu. Tug'loqiylar va Sayyidlar sulolalari davrida Dehli sultonligi inqirozi

Mazkur mavzuda Tug'loqiylar davrida davlat boshqaruvidagi inqirozlar, noto'g'ri iqtisodiy qarorlar, soliq siyosatidagi keskinliklar tahlil qilinadi. Muhammad Tug'loqning pul islohoti, poytaxtni ko'chirish tajribasi va uning salbiy oqibatlarini yoritiladi. Sayyidlar davrida markaziy hokimiyatning zaiflashuvi, hududiy mustaqil davlatlarning ajralib chiqishi ochib beriladi. Siyosiy beqarorlikning iqtisodiyotga ta'siri keng qamrovda tahlil qilinadi.

19-mavzu. Lo'diylar sulolasi davrida Dehli sultonligining tanazzuli va Bobur istilosi arafasi

Ushbu mavzuda Lo'diylar sulolasining siyosiy zaiflashuvi, zodagonlar o'rtasidagi ichki nizolar, harbiy tizimning eskirishi tahlil qilinadi. Mahalliy hukmdorlarning mustaqillikka intilishi, davlat boshqaruvining markazlashuvdan chiqishi jarayoni ochib beriladi. Boburning Hindistonga yurishlari uchun siyosiy shart-sharoitlarning yetilishi ilmiy tahlil qilinadi. Panipat jangiga olib kelgan omillar batafsil yoritiladi.

20-mavzu. XIV – XVI asr o'rtalarida Janubiy va G'arbiy Hindistonda siyosiy jarayonlar

Mazkur mavzuda Vijayanagar imperiyasi, Bahmaniylar sultonligi, Dekan davlatlarining shakllanishi va o'zaro raqobati tahlil qilinadi. Hind va musulmon davlatlari o'rtasidagi siyosiy-ijtimoiy munosabatlar yoritiladi. Savdo portlari, dengiz yo'llari, Yevropa savdogarlarining dastlabki kirib kelishi masalalari ham shu mavzuda o'rganiladi. Mintaqaviy davlatlarning iqtisodiy va harbiy salohiyati

ilmiy asosda tahlil qilinadi.

21-mavzu. Zahiriddin Muhammad Boburning Hindistonda hokimiyatni qo'lga kiritishi

Ushbu mavzuda Zahiriddin Muhammad Boburning Movarounnahr va Afg'onistondagi siyosiy kurashlari, uning Hindistonga yurishlarining sabablari va tarixiy shart-sharoitlari tahlil qilinadi. Lo'qiyalar davlatidagi ichki siyosiy inqiroz, zodagonlar o'rtasidagi nizolar va markaziy hokimiyatning zaiflashuvi Bobur istilosiga zamin yaratgani ilmiy asosda yoritiladi. 1526-yilgi Panipat jangi, unda qo'llanilgan harbiy taktika va artilleriyaning hal qiluvchi roli, Boburiylar davlatining tashkil topishi jarayoni batafsil o'rganiladi. Boburning Hindistonda davlat boshqaruvi asoslarini yaratishdagi faoliyati, harbiy-ma'muriy islohotlari va siyosiy merosi tahlil qilinadi.

22-mavzu. Humoyun hukmronligi davrida Boburiylar davlatining siyosiy kurashi

Bobur vafotidan so'ng Humoyunning hokimiyat tepasiga kelishi, davlat ichidagi siyosiy beqarorlik, ichki isyonlar va tashqi bosqinlar sharoitida olib borilgan kurashlarga bag'ishlanadi. Humoyunning Sherxon Suri bilan bo'lgan harbiy to'qnashuvlari, mag'lubiyati va taxtdan ketishi sabablari tahlil qilinadi. Uning Eron (Safaviylar) saroyiga boshpana topishi, keyinchalik Eron yordami bilan yana hokimiyatni qayta tiklashi tarixiy jarayon sifatida yoritiladi. Ushbu mavzu Humoyun davrining Boburiylar imperiyasining keyingi yuksalishiga yaratgan zaminini ochib beradi.

23-mavzu. Sherxon Suri davlati va uning islohotchilik siyosati

Sherxon Surining siyosiy faoliyati, qisqa muddatli, ammo nihoyatda samarali davlat boshqaruvi tajribasiga bag'ishlanadi. Markazlashgan boshqaruv tizimi, qat'iy intizomga asoslangan harbiy tuzilma, yo'l qurilishi, pochta aloqasi tizimi, soliq va moliya islohotlari batafsil tahlil qilinadi. Sherxon tomonidan joriy etilgan yer soliq tizimi (zabt asosida soliq olish), adolatli sud tizimi va savdo yo'llarining himoyasi Boburiylar davrida ham davom ettirilgani ilmiy asosda ko'rsatib beriladi. Sherxon davlatining tarixiy o'rni islohotchi hukmdor sifatida yuksak baholanadi.

24-mavzu. Akbarshoh hukmronligi davrida Boburiylar imperiyasining yuksalishi

Mazkur mavzu Boburiylar imperiyasining eng yuksak siyosiy taraqqiyot bosqichini tashkil etgan Akbarshoh davriga bag'ishlanadi. Akbarning taxtga kelishi, hududiy istilolar, Rajputlar bilan siyosiy ittifoqi va markazlashgan imperiyaning mustahkamlanishi tahlil qilinadi. Mansabdorlik (mansabdoriya) tizimi, yer-soliq islohotlari, diniy bag'rikenglik siyosati (sulh-i kul), mahalliy xalqlar bilan murosaga asoslangan boshqaruv siyosati keng yoritiladi. Akbar davrida imperiyaning iqtisodiy, harbiy va madaniy qudratga aylanish sabablariga alohida e'tibor qaratiladi.

25-mavzu. Jahongirshoh davrida Boburiylar davlatida ichki va tashqi siyosat

Ushbu mavzuda Jahongirshoh davridagi davlat boshqaruvi, saroy siyosati, zodagonlar o'rtasidagi kuch muvozanati va imperiyaning tashqi siyosati tahlil

qilinadi. Jahongirning adolatli boshqaruvga intilishi, sud tizimini rivojlantirishga qaratilgan choralari yoritiladi. Yevropa savdogarlari, xususan inglizlarning Hindistonga kirib kelishi va Sharqiy Hindiston kompaniyasining dastlabki faoliyati ham shu mavzu doirasida o'rganiladi. Imperiyaning Eron, Markaziy Osiyo va Yevropa bilan diplomatik aloqalari tahlil qilinadi.

26-mavzu. Shoh Jahon hukmronligi davrida Boburiylar imperiyasining gullab-yashnashi

Mazkur mavzu Boburiylar imperiyasining siyosiy qudrati va madaniy yuksalishining cho'qqisiga chiqqan Shoh Jahon davrini qamrab oladi. Shoh Jahonning davlatni markazlashgan tarzda boshqarishi, harbiy yurishlari va imperiya hududining kengayishi tahlil qilinadi. Ayniqsa, me'morchilikda erishilgan ulkan yutuqlar — Toj Mahal, Jama Masjid, Qizil qal'a singari betakror obidalarining bunyod etilishi san'at va madaniyat tarixidagi o'rni bilan izohlanadi. Shoh Jahon davrida davlat moliyasi, savdo va shaharlik madaniyatining yuksalishi keng yoritiladi.

27-mavzu. Avrangzeb Olamgir davrida Boburiylar imperiyasining harbiy-siyosiy kengayishi

Avrangzebning hokimiyat tepasiga kelishi, uzoq davom etgan harbiy yurishlar, Dekan hududlaridagi istilolar va imperiya hududining eng maksimal darajaga yetishi tahlil qilinadi. Avrangzebning diniy siyosati, shariatga asoslangan boshqaruvni kuchaytirishi, hindu aholiga nisbatan olib borgan siyosati va bu siyosatning jamiyatdagi qarama-qarshiliklarni kuchaytirgan jihatlari yoritiladi. Uzoq davom etgan urushlarning davlat moliyasiga salbiy ta'siri, imperiyaning ichki zaiflashuviga olib kelgan omillar ilmiy asosda izohlanadi.

28-mavzu. Boburiylar davlatida me'morchilik, ilm-fan va maorif taraqqiyoti

Mazkur mavzuda Boburiylar davrida Hindistonda me'morchilik san'ati, islomiy va mahalliy hind an'analari asosida shakllangan yangi uslublar tahlil qilinadi. Saroylar, masjidlar, maqbaralar, bog'-rog'lar va shaharlik me'morchiligi taraqqiyoti yoritiladi. Ilm-fan sohasida tarixnavislik, adabiyot, tibbiyot va falsafaning rivoji, kutubxonalar faoliyati va tarjima maktablarining kengayishi o'rganiladi. Ta'lim tizimi, madrasalar va saroy ilmiy muhitining jamiyat taraqqiyotidagi roli ochib beriladi.

29-mavzu. Boburiylar davlatida ijtimoiy-iqtisodiy islohotlar

Boburiylar imperiyasida yer-soliq tizimi, dehqonchilik, hunarmandchilik va ichki savdo sohasida amalga oshirilgan islohotlar tahlil qilinadi. Akbar va uning vorislari davrida soliqqa tortishning adolatli mexanizmlari, pul muomalasi, savdo bojlarining tartibga solinishi va shahar iqtisodiyotining rivoji o'rganiladi. Aholining turli ijtimoiy qatlamlari — dehqonlar, hunarmandlar, savdogarlar va zodagonlarning iqtisodiy mavqei chuqur tahlil qilinadi.

IV.YANGI DAVR

30-mavzu. Boburiylar imperiyasida harbiy soha va harbiy islohotlar
Boburiylar imperiyasining harbiy tuzilmasi, qo'shin turlari, harbiy iyerarxiya

va jangovar tayyorgarlik tizimi tahlil qilinadi. Otlq qo'shinlar, artilleriya, harbiy texnikaning rivojlanishi va Yevropa harbiy tajribalarining joriy etilishi o'rganiladi. Mansabdoriya tizimining harbiy boshqaruvdagi roli, harbiy xizmat evaziga yer berish amaliyoti va imperiyaning uzoq muddatli harbiy ustunligi sabablariga alohida e'tibor qaratiladi.

31-mavzu. Boburiylar saltanatida davlat boshqaruvi tizimi

Ushbu mavzuda Boburiylar imperiyasining XVII asr oxiri – XVIII asr boshlarida inqirozga yuz tutishining asosiy siyosiy, iqtisodiy va ijtimoiy omillari tahlil qilinadi. Avrangzebdan keyingi zaif hukmdorlar, markaziy hokimiyatning susayishi, mahalliy hokimlarning mustaqillikka intilishi imperiya parokandaligiga olib kelgani tarixiy dalillar asosida yoritiladi. Uzoq davom etgan harbiy yurishlar natijasida davlat moliyasining izdan chiqishi, soliqlar og'irligining oshishi va dehqonlar noroziligining kuchayishi tanazzulning muhim omili sifatida izohlanadi. Shuningdek, saroy ichidagi fitnalr va zodagonlar o'rtasidagi kurashlar ham tahlil qilinadi.

32-mavzu. Boburiylar saltanatining tanazzulga yuz tutish sabablari

Boburiylar imperiyasi zaiflashuvi fonida Hindistonda mustaqil va yarim mustaqil davlatlarning vujudga kelishi jarayoni keng yoritiladi. Marathalar davlatining kuchayishi, Shivaji va uning vorislari olib borgan harbiy-siyosiy siyosat, Bengaliya va Haydarobod knyazliklarining iqtisodiy jihatdan mustaqillashuvi tahlil qilinadi. Bu davlatlarning Boburiylarga nisbatan siyosiy mustaqillikka erishishi Hindistondagi siyosiy parokandalikni kuchaytirgani va Yevropa davlatlari aralashuvi uchun qulay sharoit yaratgani izohlanadi.

33-mavzu. Shoh Olam II, Akbar II va Bahodirshoh II davrlarida

Hindiston va yevropaliklar faoliyati

Ushbu mavzuda XV–XVII asrlarda yevropaliklarning dengiz yo'llari orqali Hindistonga kirib kelish sabablari va bosqichlari yoritiladi. Portugallar tomonidan Goa shahrining egallanishi, Hind okeani savdosining nazorat ostiga olinishi tarixiy izchillikda tahlil qilinadi. Gollandlar va fransuzlarning savdo faktoriyalari tashkil etilishi, ularning ziravorlar, to'qimachilik va qimmatbaho toshlar savdosidagi faoliyati o'rganiladi. Yevropa davlatlari o'rtasidagi raqobat Hindiston mustamlakachiligi uchun asos bo'lib xizmat qilgani ilmiy asosda tushuntiriladi.

34-mavzu Yevropa davlatlarining Hindistonga kirib kelishi va mustamlakachilik raqobati

Mazkur mavzuda 1600-yilda tashkil etilgan Ingliz Ost-Hind kompaniyasining savdo tashkiloti sifatida Hindistonga kirib kelishi va dastlabki iqtisodiy faoliyati tahlil qilinadi. Savdo faktoriyalari tashkil etilishi, mahalliy hukmdorlar bilan tuzilgan shartnomalar, boj va soliq imtiyozlari inglizlar mavqeyini mustahkamlab borgani izohlanadi. Kompaniyaning dastlab faqat savdo bilan cheklangan faoliyati keyinchalik siyosiy va harbiy ta'sirga aylanish jarayoni tarixiy bosqichlar asosida yoritiladi.

35-mavzu Hindistonning Angliya tomonidan bosib olinishi jarayoni

Hindiston tarixida burilish yasagan Plassi jangi va uning tarixiy oqibatlariga bag'ishlanadi. Bengaliya noibi Sirajuddaula va ingliz qo'mondonlari o'rtasidagi

harbiy to'qnashuv, Mir Jafar xiyonati va inglizlar g'alabasining siyosiy sabablari tahlil qilinadi. Plassi jangidan so'ng Bengaliyada inglizlar siyosiy hokimiyatni qo'lga kiritishi, moliyaviy manbalarni nazorat etishi va mustamlakachilik davrining boshlanishi ilmiy asosda yoritiladi.

36-mavzu XIX asrda inglizlarning Hindistondagi mustamlakachilik siyosati

Mazkur mavzuda XVIII asr ikkinchi yarmida inglizlarning Hindistondagi siyosiy va iqtisodiy hukmronligi qanday shakllangani keng tahlil qilinadi. Yer soliq tizimidagi o'zgarishlar, zamindorlar institutining joriy etilishi, an'anaviy hunarmandchilikning tanazzulga yuz tutishi ijtimoiy-iqtisodiy nuqtayi nazardan yoritiladi. Hindiston xom ashyo bazasiga aylantirilgani va ingliz sanoatining ehtiyojlariga bo'ysundirilgani konseptual tarzda tushuntiriladi.

37-mavzu Hindistonning Angliyaning agrar-xom ashyo bazasiga aylantirilishi va yer monopoliya siyosati

Ushbu mavzuda ingliz mustamlakachiligi davrida Hindiston jamiyatida yuz bergan tub ijtimoiy o'zgarishlar tahlil qilinadi. Dehqonlarning qashshoqlashuvi, ocharchiliklar, an'anaviy hunarmandlarning ishsiz qolishi, yangi yer egaligi tizimining paydo bo'lishi keng izohlanadi. Shu bilan birga, ingliz ta'lim tizimining joriy etilishi, yangi ijtimoiy qatlam — inglizcha ma'lumotli ziyolilar shakllanishi ham chuqur tahlil qilinadi.

38-mavzu 1857–1859-yillardagi Sipohiyar qo'zg'oloni va uning tarixiy oqibatlari

Mazkur mavzu ingliz mustamlakachiligiga qarshi eng yirik va umumxalq xarakteridagi qo'zg'olon — 1857-yil voqealariga bag'ishlanadi. Sipohlar (mahalliy askarlar) isyonining sabab va turtkilari, diniy, siyosiy va ijtimoiy omillari tahlil qilinadi. Qo'zg'olonning asosiy markazlari, Bahodurshoh II ning ramziy hukmdor sifatidagi ishtiroki, qo'zg'olon bostirilishi va uning og'ir oqibatlari tarixiy asosda yoritiladi.

39-mavzu Dehlining qulashi va Lakhnauning inglizlar tomonidan bosib olinishi

Ushbu mavzuda 1857–1859-yillardagi qo'zg'olondan so'ng Ost-Hind kompaniyasining tugatilishi va Hindistonning bevosita Buyuk Britaniya tojiga bo'ysundirilishi tahlil qilinadi. Vitseroy boshqaruv tizimi, markazlashgan mustamlaka ma'muriyati, sud va harbiy tizimdagi o'zgarishlar keng yoritiladi. Inglizlar tomonidan olib borilgan "bo'lib boshqarish" siyosatining mohiyati tushuntiriladi.

40-mavzu Britaniya Hindistonda mustamlaka boshqaruvi va davlat apparatining kuchayishi

Mazkur mavzu XIX asr oxiri — XX asr boshlarida Hindistonda milliy ozodlik g'oyalarning shakllanishi va dastlabki siyosiy tashkilotlarning vujudga kelishiga bag'ishlanadi. 1885-yilda Hind milliy kongressining tashkil topishi, uning dastlabki siyosiy talablari, ingliz mustamlakachiligiga qarshi siyosiy kurashning tinch yo'llari tahlil qilinadi. Hind ziyolilari va yangi siyosiy elitaning shakllanishi mustaqillik g'oyasining poydevorini yaratgani ilmiy asosda izohlanadi.

41-mavzu Hindiston Milliy Kongressining tashkil topishi va dastlabki faoliyati

Ushbu mavzu 1885-yilda tashkil etilgan Hindiston Milliy Kongressi (HMK) ning vujudga kelish shart-sharoitlari, dastlabki siyosiy maqsadlari va faoliyat yoʻnalishlarini oʻrganishga bagʻishlanadi. Dastlabki bosqichda HMK moʻʼtadil siyosiy yoʻl tutgani, ingliz hukumatidan siyosiy islohotlar, mahalliy aholi huquqlarini kengaytirish, soliq tizimini yumshatish kabi talablar bilan chiqqani tahlil qilinadi. Kongressning ingliz maʼlumotiga ega hind ziyolilari tomonidan boshqarilgani, uning milliy ong shakllanishidagi roli keng ilmiy asosda yoritiladi.

42-mavzu HMK va musuimmon diniy-siyosiy tashkilotlar faoliyati

Mazkur mavzu Hindistondagi musulmon jamoasining siyosiy tashkil topishi, Musulmon Ligasi ning tuzilishi (1906) va uning siyosiy yoʻnalishlari tarixini qamrab oladi. Musulmonlar manfaatlarini alohida himoyalash gʻoyasining shakllanishi, inglizlarning “boʻlib boshqarish” siyosati bilan uzviy bogʻliqligi ilmiy tahlil qilinadi. Hindu va musulmon siyosiy kuchlari oʻrtasidagi ziddiyatlarning mustaqillik jarayonlariga taʼsiri chuqur izohlanadi.

43-mavzu XIX asr oxiri – XX asr boshlarida Hindistonning ijtimoiy-siyosiy rivoji

Hindistonda yangi ijtimoiy qatlamlar — siyosiy faollik kuchaygan ziyolilar, savdogarlar va sanoat burjuaziyasining shakllanish jarayonlari oʻrganiladi. Matbuotning rivoji, milliy gʻoyaning kuchayishi, ingliz taʼlim tizimi orqali siyosiy ongning yuksalishi jamiyat taraqqiyotidagi muhim omil sifatida tahlil etiladi. Shu bilan birga, mustamlakachilik hukmronligining chuqurlashuvi keng ijtimoiy norozilikni keltirib chiqargani koʻrsatib beriladi.

44-mavzu 1905–1908-yillarda Hindistondagi milliy ozodlik harakatlari

Mazkur mavzu 1905-yilda inglizlar tomonidan amalga oshirilgan Bengaliyaning boʻlinishi va unga qarshi boshlangan umumxalq norozilik harakatlarini yoritadi. “Svadeshi” va “Boykot” harakatlarining paydo boʻlishi, milliy sanoatni qoʻllab-quvvatlash gʻoyasi, ingliz tovarlarini rad etish siyosati tarixiy jarayonlar bilan bogʻliq holda tahlil qilinadi. Bu davrda Hindiston milliy harakatining ommaviy tus olgani chuqur ilmiy asosda izohlanadi.

V.ENG YANGI DAVR

45-mavzu Birinchi jahon urushi yillarida Britaniya Hindistoni

Birinchi jahon urushi yillarida Hindistonning Buyuk Britaniya manfaatlari yoʻlida iqtisodiy va harbiy resurs bazasi sifatida foydalanilgani yoritiladi. Millionlab hind askarlarining urushda ishtirok etishi, soliq yukining oshishi, iqtisodiy inqirozning chuqurlashuvi ijtimoiy norozilikni keskin kuchaytirdi. Shu bilan birga, urushdan soʻng berilgan siyosiy vaʼdalarning bajarilmasligi milliy ozodlik harakatini yangi bosqichga olib chiqdi.

46-mavzu Hindistonda umummilliy harakat va inqilobiy koʻtarilishlar

Mazkur mavzuda 1919-yildan boshlab Hindistonda ommaviy siyosiy harakatlar keskin kuchaygani tahlil qilinadi. Amritsar qirgʻini, ommaviy norozilik namoyishlari, inqilobiy tashkilotlarning faoliyati va qurolli qarshilik harakatlari

o'rganiladi. Hind jamiyatida mustaqillikka erishish yo'lida tinch siyosiy kurash va inqilobiy yo'l o'rtasidagi strategik farqlar ilmiy jihatdan yoritiladi.

47-mavzu Rossiya-dagi Oktyabr inqilobining Hindiston ozodlik harakatiga ta'siri

1917-yildagi Rossiya Oktyabr inqilobining Hindistondagi siyosiy ong va mustaqillik harakatlariga ideologik ta'sirini tahlil qiladi. Sotsialistik g'oyalar, mustamlakachilikka qarshi kurashning xalqarolashuvi, Hindistonda chap qanot harakatlarning shakllanishi chuqur ilmiy tahlil etiladi. Kommunistik partiyaning tashkil topishi va ishchi harakati faolligining oshishi tarixiy jarayonlar bilan bog'lab izohlanadi.

48-mavzu XX asr 20-yillarida Hindistondagi ijtimoiy-siyosiy jarayonlar

Mazkur mavzu Gandi rahbarligida boshlangan "fuqaroviy itoatsizlik harakati", ommaviy norozilik namoyishlari, soliq to'lashdan bosh tortish, ingliz boshqaruviga bo'ysunmaslik siyosatini yoritadi. 1920–1922-yillardagi voqealar milliy-ozodlik harakatining eng muhim bosqichlaridan biri sifatida tahlil qilinadi. Gandi siyosiy falsafasining — zo'ravonliksiz kurash tamoyillarining jamiyatdagi ta'siri keng izohlanadi.

49-mavzu Musulmon Ligasi va Pokiston davlatini tuzish uchun olib borilgan harakati

Ushbu mavzu Hindiston siyosiy hayotida musulmonlar uchun alohida davlat tuzish g'oyasining shakllanishi va rivojini o'rganadi. Muhammad Ali Jinnah rahnamoligida Musulmon Ligasi olib borgan siyosiy kurash, "ikki millat nazariyasi"ning g'oyaviy asoslari tahlil qilinadi. Hindu-musulmon nizolarining kuchayishi Hindistonning bo'linishi tomon yetaklagan muhim omil sifatida ilmiy asosda o'zib beriladi.

50-mavzu Hindiston siyosiy hayotida yangi bosqichga o'tish jarayoni

Mazkur mavzu 1930–1940-yillarda Hindiston siyosiy hayotida mustaqillik masalasining hal qiluvchi bosqichga kirgan davrini yoritadi. Inglizlar tomonidan berilgan yarim-islohotlar, mahalliy saylovlar, provinsial hukumatlarning tashkil etilishi, siyosiy partiyalar o'rtasidagi raqobat tahlil qilinadi. Mustaqillik masalasining endi muqarrar tarixiy jarayonga aylangani chuqur ilmiy asosda izohlanadi.

51-mavzu Ikkinchi jahon urushi yillarida Hindiston

Ushbu mavzuda Ikkinchi jahon urushi Hindiston ijtimoiy-siyosiy hayotiga ko'rsatgan ta'siri, Britaniya mustamlakachilik siyosatining keskinlashishi, "Quit India" harakati va uning natijalari, Hindiston Milliy Armiyasi (INA)ning shakllanishi hamda Subhas Chandra Bose faoliyati o'rganiladi. Shuningdek, urush yillarida iqtisodiyotning harbiy ehtiyojlarga yo'naltirilishi, ocharchiliklar, aholining ijtimoiy-psixologik holati va urushning mustaqillik jarayonini tezlashtirgan omillari tahlil qilinadi.

52-mavzu Mountbatten rejasi va Hindistonning bo'linishi

Mavzu doirasida lord Lui Mountbattenning siyosiy missiyasi, Hindistonning diniy-etnik ziddiyatlari, Britaniya hukumatining bo'linish to'g'risidagi qarori, 1947-yilgi bo'linish rejasi (Partition Plan)ning mazmuni va oqibatlari tadqiq

qilinadi. Pokistonning vujudga kelishi, ommaviy migratsiyalar, zo'raonliklar va geosiyosiy muammolar ilmiy tahlil qilinadi.

53-mavzu Hindiston Milliy Kongressining mustaqillikka erishishdagi roli

Bu mavzuda Hindiston Milliy Kongressining (HMK) shakllanishi, siyosiy evolyutsiyasi, mustamlakachilikka qarshi kurash strategiyalari, "Swaraj" konsepsiyasi, Gandiy, Nehru, Patel kabi arboblarning faoliyati, Kongressning muzokaralardagi pozitsiyasi va mustaqillikka erishishdagi muhim bosqichlari o'rganiladi.

54-mavzu Mahatma Gandi va uning Hindiston mustaqilligidagi tarixiy o'rni

Mavzu Gandining siyosiy-falsafiy qarashlari, satyagraha va ahimsa tamoyillari, ijtimoiy islohotlarga qo'shgan hissasi, mustamlakachilikka qarshi tinch norozilik harakatlarini tashkil etishdagi roli, xalq ommasining safarbar qilinishi va Gandining mustaqillik strategiyasidagi hissasini ilmiy asosda tahlil qiladi.

55-mavzu Hindiston Konstitutsiyasining qabul qilinishi

Konstitutsion yig'ilishning tuzilishi, debatlar, asosiy prinsiplar (dunyoviylik, parlamentarizm, federalizm, ijtimoiy adolat), B. R. Ambedkar boshchiligidagi konstitutsiya komissiyasining ishlari, 1950-yil Konstitutsiyasining demokratik mazmuni va uning davlat tuzumidagi o'rni o'rganiladi.

56-mavzu Javaharlal Nehru boshqaruvi davrida Hindistonda siyosiy hayot

Mavzu Nehru davridagi siyosiy tizimning shakllanishi, parlament demokratiyasining mustahkamlanishi, Kongress partiyasining yetakchi roli, diniy-etnik mojarolarni yumshatish siyosati, davlatni modernizatsiya qilishga qaratilgan institutlar yaratish jarayoni bilan bog'liq masalalarni qamrab oladi.

57-mavzu Javaharlal Nehru davrida Hindiston iqtisodiy taraqqiyoti

Javaharlal Nehru boshqaruvi Hindiston tarixida iqtisodiy modernizatsiyaning asoschisi sifatida baholanadi. Mavzu doirasida Nehru hukumatining iqtisodiy siyosati, rejalashtirish tizimini joriy etishi, besh yillik rejalarning maqsadlari va bajarilish mexanizmi, davlat sektorining ustuvor roli chuqur o'rganiladi. Nehru tomonidan taklif etilgan "aralash iqtisodiyot" modeli doirasida og'ir sanoatni rivojlantirish, energetika bazasini mustahkamlash, suv omborlari va gidrotexnik inshootlar qurilishi, ilm-fan va texnologiya infratuzilmasining shakllanishi ilmiy tahlil qilinadi. Shuningdek, agrar islohotlarning mohiyati, yirik yer egaligini cheklash choralarining samaradorligi, qishloq xo'jaligi ishlab chiqarishining o'sish omillari ham mavzuning markaziy yo'nalishlaridan biridir. Nehru davrida Hindiston o'zining iqtisodiy mustaqilligini ta'minlash, modern sanoat davlatiga aylanish yo'lida muhim qadamlarga qo'l urdi.

58-mavzu Javaharlal Nehru davrida Hindiston tashqi siyosati

Nehru Hindiston tashqi siyosatining tamal toshini qo'ygan davlat arbobi sifatida tan olinadi. Mazkur mavzuda hind tashqi siyosatining asosiy prinsiplaridan biri — betaraflik (non-alignment) konsepsiyasining shakllanish jarayoni, Bandung konferensiyasidagi faollik hamda Betaraflar Harakati

(NAM)ga asos solish masalalari mufassal tahlil etiladi. Sovuq urushning keskin qarama-qarshilik sharoitida Hindistonning ikki blok o'rtasida muvozanatli siyosat yuritishi, rivojlanayotgan davlatlarning mustaqilligini qo'llab-quvvatlashdagi roli o'rganiladi. Mavzuda, shuningdek, Xitoy bilan 1962-yildagi chegaraviy mojaro, "Hindi-Chini bhai-bhai" siyosatidan voz kechish, Pokiston bilan iqtisodiy va harbiy raqobat, Kashmir mojarosining tashqi siyosatga ta'siri kabi masalalar ilmiy asosda yoritiladi.

59-mavzu Lal Bahodir Shastri boshqaruvi davrida Hindistonning ichki va tashqi siyosati (1964–1966)

Shastri qisqa muddat boshqargan bo'lsa-da, Hindiston tarixida murakkab iqtisodiy va harbiy vaziyatlarga to'g'ri kelgan davrning muhim arbobi hisoblanadi. Mavzuda oziq-ovqat tanqisligining kuchayishi, qurg'oqchilik oqibatlari, "Yashil inqilob"ga asos solingan agrar siyosat, qishloq xo'jaligini modernizatsiya qilish choralari o'rganiladi. Shastri davrida davlat boshqaruvi tizimini optimallashtirish, korrupsiyaga qarshi kurash, iste'mol bozorini barqarorlashtirish bo'yicha ko'rilgan choralar muhokama qilinadi. Tashqi siyosat qismida esa 1965-yil Hindiston–Pokiston urushi, hududiy masalalar, xalqaro hamjamiyatdagi diplomatik faoliyat va Toshkent kelishuvi jarayoni ilmiy yondashuv asosida tahlil qilinadi.

VI.GLOBALASHUV DAVRI

60-mavzu Indira Gandi boshqaruvining birinchi bosqichida ijtimoiy-iqtisodiy islohotlar (1966–1977)

Indira Gandining birinchi boshqaruv davri Hindiston jamiyatida keskin o'zgarishlar, iqtisodiy va siyosiy islohotlar bilan boyidir. Mazkur mavzuda bank sektorining milliy lashtirilishi, neft va ko'mir kabi strategik tarmoqlarda davlat nazoratining kuchayishi, kambag'allikka qarshi kurash dasturlari, "Garibi Hatao" shiori ostidagi ijtimoiy siyosat yoritiladi. Qishloq xo'jaligida "Yashil inqilob"ning ikkinchi bosqichi, g'alla hosildorligining oshishi, o'rta dehqonlar qatlamining shakllanishi kabi jarayonlar tahlil qilinadi. Mavzuning muhim qismi — 1975–1977-yillarda joriy etilgan "Favqulodda holat" davrida siyosiy erkinliklarning cheklanishi, matbuotga senzura o'rnatilishi va fuqarolik huquqlarining torayishi bilan bog'liq voqealarni ilmiy nuqtayi nazardan baholashdir.

61-mavzu Indira Gandi davrida Hindiston tashqi siyosati

Indira Gandi tashqi siyosatda kuchli markazlashgan, geosiyosiy faollikka asoslangan strategiya olib bordi. Mavzuda SSSR bilan strategik sheriklik mustahkamlanishi, 1971-yil Bangladeshdagi mojaroda Hindistonning hal qiluvchi roli, Pokiston bilan bo'lgan urushning oqibatlari, Shimoliy va Janubiy bloklar bilan munosabatlar batafsil tahlil qilinadi. Shuningdek, Hind okeani mintaqasida Hindistonning harbiy-diplomatik faoliyati, Janubiy Osiyoda yetakchilik siyosatining kuchayishi ham mavzuning muhim yo'nalishlaridandir.

62-mavzu Hindistonda ayirmachilik harakatlarining kuchayishi

Mavzu Hindistonning mustaqillikdan keyingi davrida diniy-etnik va

separatistik harakatlarning ko'payish sabablari hamda ularning jamiyat barqarorligiga ta'sirini o'rganadi. Sikhlar harakati va Panjobdagi mojarolar, "Khalistan" da'volari, Kashmirda radikallashtirilgan guruhlarning faolligi, shimoliy-sharqiy mintaqalardagi etnik millatchilik tahlil qilinadi. Davlatning bunday harakatlarga qarshi strategiyasi, milliy xavfsizlik tizimi, ijtimoiy integratsiya dasturlari, politsiya va harbiy amaliyotlar bilan bog'liq masalalar ilmiy o'rganish ob'ekti bo'ladi.

63-mavzu Morarji Desayi boshqaruvi davrida Hindiston

Morarji Desayi boshchiligidagi Janata hukumatining siyosiy faoliyati Hindiston demokratiyasi tarixida favqulodda holatdan keyingi tiklanish bosqichi sifatida alohida baholanadi. Mavzuda siyosiy pluralizmning qayta tiklanishi, matbuot erkinligining kengayishi, federal tuzumni mustahkamlash choralari, iqtisodiy liberallashtirishning dastlabki qadamlarini qo'yish kabi jarayonlar tahlil qilinadi. Shuningdek, Pokiston bilan muzokaralar, AQSh va Xitoy bilan munosabatlarda kuzatilgan yangilanishlar ham mavzuga kiradi.

64-mavzu Indira Gandining ikkinchi bosh vazirlik davrida

Hindistonning ichki va tashqi siyosati (1980–1984)

Indira Gandining hokimiyatga qaytishi ijtimoiy-siyosiy tanglik davrida amalga oshdi. Mavzuda Panjobdagi keskinlik, "Bluestar" operatsiyasi, Sikh radikallari bilan to'qnashuvlar, markaziy hukumatning xavfsizlik choralarini kuchaytirishi bilan bog'liq jarayonlar o'rganiladi. Iqtisodiy siyosatda industrial modernizatsiya, davlat sektorini optimallashtirish, qishloq xo'jaligida rivojlanishning yangi bosqichi tahlil qilinadi. Tashqi siyosatda esa SSSR bilan strategik yaqinlikning davom etishi, AQSh bilan murakkab diplomatik munosabatlar, mintaqaviy nizolarda Hindistonning faol pozitsiyasi yoritiladi.

65-mavzu Rajiv Gandi davridagi islohotlar

Rajiv Gandi Hindiston modernizatsiyasiga zamonaviy texnologiyalarni olib kirgan siyosatchi sifatida baholanadi. Mavzuda telekommunikatsiya sohasining jadal rivoji, kompyuterlashtirish dasturlari, ilm-fan va ta'lim tizimini modernizatsiya qilish, iqtisodiy liberallashtirishning kuchayishi, davlat boshqaruvi samaradorligini oshirish bo'yicha chora-tadbirlar o'rganiladi. Shuningdek, korruptsiyaga qarshi siyosat, yoshlarning siyosiy faolligini oshirish, zamonaviy texnoparklar va innovatsion markazlar tashkil etilishi kabi jarayonlar tahlil qilinadi.

66-mavzu Rajiv Gandi davrida Hindiston tashqi siyosati

Bu mavzu Rajiv Gandining mintaqaviy va global diplomatiyadagi faolligini o'rganadi. SAARC tashkilotining faoliyati, Shri-Lankadagi fuqarolar urushiga aralashuv, Hindiston tinchlikparvar kuchlarining roli, AQSh va SSSR bilan geosiyosiy muvozanat siyosati, Osiyo davlatlari bilan iqtisodiy hamkorlikning kengayishi ilmiy tahlil qilinadi. Rajiv Gandi tashqi siyosatida zamonaviy texnologik hamkorlik va xalqaro iqtisodiy integratsiyani kuchaytirish tamoyillari o'rganiladi.

67-mavzu. Atal Bihari Vajpay bosh vazirligi davrida Hindistonning ichki va tashqi siyosati (1998–2004): siyosiy islohotlar, axborot texnologiyalari

rivoji va xalqaro munosabatlar

Vajpay hukumatining bosh xususiyati — iqtisodiy liberallashuvning chuqurlashuvi va axborot texnologiyalarining jadal rivojlanishidir. Mazkur mavzuda 1998-yilgi yadro sinovlarining geosiyosiy oqibatlarini, milliy xavfsizlik strategiyasi, ichki siyosiy barqarorlikni ta'minlash, yo'l-infratuzilma loyihalari, kommunikatsiya sohasidagi islohotlar o'rganiladi. Tashqi siyosatda Pokiston bilan Kargil mojarosi, tinchlik muzokaralari, AQSh bilan strategik sheriklikning boshlanishi, Xitoy bilan diplomatik aloqalarning kengayishi ilmiy tahlil qilinadi.

68-mavzu. Manmohan Singx boshqaruvi davrida Hindistonning ichki siyosati va ijtimoiy-iqtisodiy modernizatsiya jarayonlari

Manmohan Singx Hindiston iqtisodiy liberallashuvining asosiy me'morlaridan biri sifatida tan olinadi. Mavzuda iqtisodiy o'sishning tarixiy darajaga yetishi, xususi sektor faolligining oshishi, ijtimoiy himoya dasturlarining kengayishi, xususan MGNREGA dasturining samarasi ilmiy yoritiladi. Davlat boshqaruvida shaffoflik, korrupsiyaga qarshi kurash tizimini kuchaytirish, sog'liqni saqlash va ta'lim tizimidagi islohotlar, energetika siyosati va ekologik barqarorlik masalalari o'rganiladi.

69-mavzu. XXI asr boshlarida Hindiston tashqi siyosatining ustuvor yo'nalishlari: geosiyosiy faollik, Xitoy va Pokiston bilan munosabatlar, xalqaro iqtisodiy integratsiya

Hindistonning XXI asr boshlaridagi tashqi siyosati global geosiyosiy jarayonlarda faol ishtirok etish bilan ajralib turadi. Mavzuda AQSh bilan strategik hamkorlik, Xitoy bilan iqtisodiy raqobat va chegara masalalari, Pokiston bilan mintaqaviy xavfsizlik, "Act East" siyosati orqali Janubi-Sharqiy Osiyo bilan integratsiya jarayonlari o'rganiladi. Shuningdek, global iqtisodiy integratsiya, xalqaro tashkilotlarda faollik, energetika diplomatiyasi va global janub davlatlari bilan hamkorlik tahlil qilinadi.

70-mavzu. Narendra Modi hukumatining iqtisodiy siyosati: agrar islohotlar, tadbirkorlik muhitining transformatsiyasi va Hindistonning global iqtisodiyotdagi o'rni

Modi hukumatining iqtisodiy siyosati Hindistonni global iqtisodiyot markazlaridan biriga aylantirishga qaratilgan. Mavzuda "Make in India" dasturi, ishlab chiqarish sanoatini kengaytirish, xorijiy investitsiyalarni jalb qilish, GST soliqlar tizimini joriy etish, qishloq xo'jaligida agrar islohotlar, digital iqtisodiyotni rivojlantirish strategiyasi ilmiy tahlil qilinadi. Infratuzilma loyihalari, shaharsozlik siyosati, startaplar ekotizimini qo'llab-quvvatlash va ijtimoiy himoya dasturlarining iqtisodiy samaradorligi ham mavzuning asosiy yo'nalishlaridan biridir.

71-mavzu. Narendra Modi davrida Hindiston tashqi siyosati: mintaqaviy xavfsizlik, global hamkorlik va geosiyosiy muvozanat

Modi tashqi siyosatida mintaqaviy xavfsizlik, global siyosiy faollik va geosiyosiy muvozanatni saqlash ustuvor yo'nalishlar sifatida belgilangan. Mavzuda AQSh bilan strategik hamkorlikning kuchayishi, "Indo-Pacific" konsepsiyasidagi faollik, Yevropa davlatlari bilan iqtisodiy diplomatiya, Xitoy

bilan chegara ziddiyatlari, Pokiston bilan xavfsizlik masalalari, energetika va mudofaa kelisbuvlari ilmiy tahlil qilinadi. Hindistonning xalqaro tashkilotlar, xususan BMT, G20 va BRICSDagi roli ham o'rganiladi.

72-mavzu. Narendra Modi davrida Hindistondagi diniy-etnik jarayonlar va ijtimoiy-siyosiy barqarorlik masalalari

Mazkur mavzuda Hindutva mafkurasi kuchayishining jamiyatga ta'siri, diniy jamoalar o'rtasidagi munosabatlar, CAA (Fuqarolik to'g'risidagi qonun) va NRC bo'yicha bahslar, musulmon jamoalari holati, Kashmiring maxsus maqomini bekor qilishning ijtimoiy-siyosiy oqibatlari ilmiy tahlil qilinadi. Shuningdek, ijtimoiy barqarorlikni ta'minlash strategiyalari, millatlararo munosabatlarning dinamikasi, davlatning ichki xavfsizlik siyosati va ekstremizmga qarshi choralar o'rganiladi.

III. AMALIY MASHG'ULOTLAR BO'YICHA KO'RSATMA VA TAVSIYALAR

Amaliy mashg'ulotlarda talabalar "O'rganilayotgan mintaqa (mamlakat) tarixi (Hindiston)" fanidan ma'ruza darslarida olgan nazariy bilimlarini mustahkamlash bilan birga, amaliy mashg'ulotlar mavzulari bo'yicha tayyorgarlik ko'rish jarayonida qo'shimcha adabiyotlar va tarixiy manbalar bilan tanishish orqali qo'shimcha bilim va xulosalar chiqarish ko'nikmalarini shakllantirishdan iborat. Natijada ularning bilim doiralari ilmiy jihatdan asoslangan holda kengayadi.

"O'rganilayotgan mintaqa (mamlakat) tarixi (Hindiston)" fani bo'yicha amaliy mashg'ulotlarga tavsiya etiladigan mavzular:

1-mavzu. Hindiston yarimorolida eng qadimgi tarixiy bosqichlar: tosh davri va Hind vodiysi madaniyati.

2-mavzu. Oriylarning Hindiston yarimoroliga migratsiyasi va vedalar davri sivilizatsiyasining shakllanishi

3-mavzu: Qadimgi Hind jamiyatida ijtimoiy tabaqalanish: kasta-varna tizimining vujudga kelishi va rivojlanishi

4-mavzu. Kushonlar imperiyasi va Hindiston: siyosiy integratsiya, savdo yo'llari va madaniy sintez

5-mavzu. I-IV asrlarda Janubiy Hindiston: Tamil davlatlari, dengiz savdosi va madaniy taraqqiyot

6-mavzu. Markaziy Osiyoning ilk o'rta asrlardagi tarixiy geografiyasi (IV-XI asrlar).

7-mavzu. Guptalar imperiyasi: Qadimgi Hind sivilizatsiyasining "oltin davri"

8-mavzu. Guptalar davrida Hindiston madaniyati: ilm-fan, san'at va diniy tafakkur taraqqiyoti

9-mavzu- Qadimgi Hindistonda tashqi aloqalar va xalqaro savdo tizimining shakllanishi

10-mavzu. VI-XII asrlarda Hindistonda siyosiy parokandalik va mintaqaviy davlatlar faoliyati

- 11- Mavzu. VI–XII asrlarda Hindistonda feodal munosabatlarning shakllanish jarayoni
- 12-mavzu. Oʻrta asrlarda Hind jamiyatining ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanish bosqichlari
- 13-mavzu. I mingyillik oxirida Afgʻon sulolalarining Hindistondagi siyosiy yuksalishi va inqirozi
- 14-mavzu. IX–XII asrlarda Hindistonda iqtisodiy hayot va savdo munosabatlarining rivojlanishi
- 15-mavzu. Mahalliy musulmon sulolalari istilolari davrida Shimoliy Hindiston
- 16-mavzu. Dehli sultonligi davrida Hindiston: markazlashgan musulmon davlatining shakllanishi
- 17-mavzu. Gʻulomlar va Xiljiylar sulolalari davrida Dehli sultonligining siyosiy taraqqiyoti
- 18-mavzu. Tugʻloqiylar va Sayyidlar sulolalari davrida Dehli sultonligi inqirozi
- 19-mavzu. Loʻdiylar sulolasi davrida Dehli sultonligining tanazzuli va Bobur istilosi arafasi
- 20-mavzu. XIV – XVI asr oʻrtalarida Janubiy va Gʻarbiy Hindistonda siyosiy jarayonlar
- 21-mavzu. Zahiriddin Muhammad Boburning Hindistonda hokimiyatni qoʻlga kiritishi
- 22-mavzu. Humoyun hukmronligi davrida Boburiylar davlatining siyosiy kurashi
- 23-mavzu. Sherxon Suri davlati va uning islohotchilik siyosati
- 24-mavzu. Akbarshoh hukmronligi davrida Boburiylar imperiyasining yuksalishi
- 25-mavzu. Jahongirshoh davrida Boburiylar davlatida ichki va tashqi siyosat
- 26-mavzu. Shoh Jahon hukmronligi davrida Boburiylar imperiyasining gullab-yashnashi
- 27-mavzu. Avrangzeb Olamgir davrida Boburiylar imperiyasining harbiy-siyosiy kengayishi
- 28-mavzu. Boburiylar davlatida meʼmorchilik, ilm-fan va maorif taraqqiyoti
- 29-mavzu. Boburiylar davlatida ijtimoiy-iqtisodiy islohotlar
- 30-mavzu. Boburiylar imperiyasida harbiy soha va harbiy islohotlar
- 31-mavzu. Boburiylar saltanatida davlat boshqaruvi tizimi
- 32-mavzu. Boburiylar saltanatining tanazzulga yuz tutish sabablari
- 33-mavzu. Shoh Olam II, Akbar II va Bahodirshoh II davrlarida Hindiston va yevropaliklar faoliyati
- 34-mavzu Yevropa davlatlarining Hindistonga kirib kelishi va mustamlakachilik

raqobati

35-mavzu Hindistonning Angliya tomonidan bosib olinishi jarayoni

36-mavzu XIX asrda inglizlarning Hindistondagi mustamlakachilik siyosati

37-mavzu Hindistonning Angliyaning agrar-xom ashyo bazasiga aylantirilishi va yer monopoliya siyosati

38-mavzu 1857–1859-yillardagi Sipohiyalar qo‘zg‘oloni va uning tarixiy oqibatlari

39-mavzu Dehlining qulashi va Lakhnauning inglizlar tomonidan bosib olinishi

40-mavzu Britaniya Hindistonida mustamlaka boshqaruvi va davlat apparatining kuchayishi

41-mavzu Hindiston Milliy Kongressining tashkil topishi va dastlabki faoliyati

42-mavzu HMK va musulmon diniy-siyosiy tashkilotlar faoliyati

43-mavzu XIX asr oxiri – XX asr boshlarida Hindistonning ijtimoiy-siyosiy rivoji

44-mavzu 1905–1908-yillardagi milliy ozodlik harakatlari

45-mavzu Birinchi jahon urushi yillarida Britaniya Hindistoni

46-mavzu Hindistonda umummilliy harakat va inqilobiy ko‘tarilishlar

47-mavzu Rossiyadagi Oktyabr inqilobining Hindiston ozodlik harakatiga ta’siri

48-mavzu XX asr 20-yillarida Hindistondagi ijtimoiy-siyosiy jarayonlar

49-mavzu Musulmon Ligasi va Pokiston davlatini tuzish uchun olib borilgan harakatlar

50-mavzu Hindiston siyosiy hayotida yangi bosqichga o‘tish jarayoni

51-mavzu Ikkinchi jahon urushi yillarida Hindiston

52-mavzu Mountbatten rejasi va Hindistonning bo‘linishi

53-mavzu Hindiston Milliy Kongressining mustaqillikka erishishdagi roli

54-mavzu Mahatma Gandi va uning Hindiston mustaqilligidagi tarixiy o‘mi

55-mavzu Hindiston Konstitutsiyasining qabul qilinishi

56-mavzu Javaharlal Nehru boshqaruvi davrida Hindistonda siyosiy hayot

57-mavzu Javaharlal Nehru davrida Hindiston iqtisodiy taraqqiyoti

58-mavzu Javaharlal Nehru davrida Hindiston tashqi siyosati

59-mavzu Lal Bahodir Shastri boshqaruvi davrida Hindistonning ichki va tashqi siyosati (1964–1966)

60-mavzu Indira Gandi boshqaruvining birinchi bosqichida ijtimoiy-iqtisodiy islohotlar (1966–1977)

61-mavzu Indira Gandi davrida Hindiston tashqi siyosati

62-mavzu Hindistonda ayirmachilik harakatlarining kuchayishi

63-mavzu Morarji Desayi boshqaruvi davrida Hindiston

64-mavzu Indira Gandining ikkinchi bosh vazirlik davrida Hindistonning ichki va tashqi siyosati (1980–1984)

65-mavzu Rajiv Gandi davridagi islohotlar

66-mavzu Rajiv Gandi davrida Hindiston tashqi siyosati

67-mavzu. Atal Bihari Vajpay bosh vazirligi davrida Hindistonning ichki va tashqi siyosati (1998–2004): siyosiy islohotlar, axborot texnologiyalari rivoji va xalqaro munosabatlar

68-mavzu. Manmohan Singx boshqaruvi davrida Hindistonning ichki siyosati va ijtimoiy-iqtisodiy modernizatsiya jarayonlari

69-mavzu. XXI asr boshlarida Hindiston tashqi siyosatining ustuvor yoʻnalishlari: geosiyosiy faollik, Xitoy va Pokiston bilan munosabatlar, xalqaro iqtisodiy integratsiya

70-mavzu. Narendra Modi hukumatining iqtisodiy siyosati: agrar islohotlar, tadbirkorlik muhitining transformatsiyasi va Hindistonning global iqtisodiyotdagi oʻrni

71-mavzu. Narendra Modi davrida Hindiston tashqi siyosati: mintaqaviy xavfsizlik, global hamkorlik va geosiyosiy muvozanat

72-mavzu. Narendra Modi davrida Hindistondagi diniy-etnik jarayonlar va ijtimoiy-siyosiy barqarorlik masalalari ushbu 72 mavzu nima haqida ekanligi tahlil yoz fan dasturi uchun mavzu nima haqida nimlar oʻrganiladi keng ilmiy akademil uslubda

IV. MUSTAQIL TA'LIM VA MUSTAQIL ISHLAR

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan topshiriqlar:

- oʻtilgan mavzuni chuqur oʻrganishlari uchun darslik, oʻquv materiallari bilan faol ishlash;
- ma'ruza, amaliy mashg'ulotlar va imtihonlarga oldindan tayyorgarlik koʻrish, vaqtdan unumli foydalanish;
- fan (modul)lar boʻyicha mustaqil ta'lim topshiriqlarini belgilangan muddatlarda taqdim etishi;
- mustaqil ta'lim topshiriqlarini bajarishda plagiat (koʻchirmakashlik)ga yoʻl qoʻymasligi;
- kichik guruhlarda hamkorlikdagi mustaqil ta'lim topshiriqlarini bajarishda jamoaning umumiy maqsadiga mos harakat qilishi, oʻziga yuklatilgan vazifalarni oʻz vaqtida bajarishi.

Mustaqil ta'limni tashkil etishda fanning xususiyatini inobatga olgan holda quyidagi shakllardan foydalanish tavsiya etiladi:

- mavzu yuzasidan tahliliy ma'lumot (esse) tayyorlash;
- badiiy-ijodiy ishni bajarish;

- aniq mavzu bo'yicha tahliliy taqdimot (prezentatsiya) tayyorlash;
- berilgan muammoni keng tahlil qilish, unga ta'rif va xulosalarni berish;
- amaliyotdagi mavjud muammoning yechimini topish, test, munozarali savollar va topshiriqlar tayyorlash orqali loyihalar ishlash ko'nikmasini shakllantirish;
- ilmiy maqola, tezislar va ma'ruza tayyorlash;

“O'rganilayotgan mintaqa (mamlakat) tarixi (Hindiston)” fanidan mustaqil ish sifatida quyidagi mavzulardan berilishi tavsiya etiladi:

1. Hind vodiysi sivilizatsiyasining urbanizatsiya modeli: arxitektura, irrigatsiya va ijtimoiy tuzilma
2. Vedalar davrida diniy-falsafiy tafakkurning shakllanishi va uning keyingi hind tamadduniga ta'siri
3. Kadimgi Hindistonda kasta-varna tizimining paydo bo'lishi va ijtimoiy nazorat mexanizmlari
4. Kushonlar imperiyasining xalqaro savdoda tutgan o'rni: Ipak yo'li va Rim bilan aloqalar
5. Tamil davlatlarida siyosiy tuzum va dengiz savdosining Hindiston iqtisodiy tarixiga qo'shgan hisssasi
6. Guptalar davrida “Oltin asr”: ilm-fan, adabiyot va san'atning yuksalish omillari
7. Qadimgi Hind madaniyatida matematika va astronomiyaning rivojlanishi (Aryabhata, Brahmagupta)
8. Ilk o'rta asr Hindistonida mintaqaviy davlatlarning shakllanishi: siyosiy parokandalik omillari
9. O'rta asr Hindistonda feodal munosabatlarning o'ziga xosligi va iqtisodiy tuzilma
10. Savdo yo'llari va port shaharlarning IX–XII asrlarda Hindiston taraqqiyotidagi roli
11. Afg'on sulolalarining (G'aznaviylar, G'uriylar) Shimoliy Hindiston siyosiy hayotiga ta'siri
12. Dehli sultonligida davlat boshqaruvi va markazlashgan idora tizimi
13. G'ulomlar sulolasi davrida harbiy-siyosiy islohotlar va davlatning mustahkamlanishi
14. Xiljiylar sulolasi davrida agrar siyosat va iqtisodiy islohotlarning mohiyati
15. Tug'loqiylar sulolasi davrida inqiroz jarayonlari: iqtisodiy siyosat, isyonlar va markaziy zaiflik
16. Bobur istilosiga olib kelgan harbiy-siyosiy omillar va Shimoliy Hindistondagi siyosiy tarqoqlik
17. Boburiylar davlatida markaziy boshqaruv, mansabdorlik tizimi va siyosiy

	<p>integratsiya modeli</p> <p>18. Akbar davrida diniy bag'rikenglik siyosati: "Sulh-i kul" konsepsiyasining mazmuni</p> <p>19. Jahongir va Shoh Jahon davrida san'at, me'morchilik va saroy madaniyati taraqqiyoti</p> <p>20. Avrangzeb siyosatining ijtimoiy-siyosiy oqibatlari: imperiya inqirozining ichki omillari</p> <p>21. Boburiylar davlatida iqtisodiy tizim, soliq siyosati va yirik mulk egaligi</p> <p>22. Britaniya mustamlakachiligi arafasida Hindiston: Yevropa davlatlarining raqobati</p> <p>23. Sipohiyalar qo'zg'oloni (1857–1859)ning ma'naviy, siyosiy va harbiy saboqlari</p> <p>24. XIX asrda inglizlarning agrar siyosati: zamindorlik tizimi va dehqonchilikka ta'siri</p> <p>25. HMKning tashkil topishi va hind milliy uyg'onish harakati shakllanishi</p> <p>26. Gandining siyosiy-falsafiy konsepsiyasi: ahimsa, satyagraha va milliy ozodlik strategiyasi</p> <p>27. Hindistonning bo'linishi (1947): siyosiy, demografik va geosiyosiy oqibatlar</p> <p>28. Nehru davrida aralash iqtisodiyot modeli va rejalashtirish tizimining shakllanishi</p> <p>29. Hindistonning XXI asrdagi geosiyosiy strategiyasi: AQSh, Xitoy va Pokiston bilan munosabatlar</p> <p>Narendra Modi davrida diniy-etnik siyosat: milliy identitet va ijtimoiy barqarorlik masalalari</p> <p>Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan referatlar tayyorlash va uni taqdimot qilish tavsiya etiladi.</p> <p>Mustaqil ta'limni baholash semestr davomida berilgan topshiriq asosida bajarilgan ishlari HEMIS da ko'rsatiladi.</p>
<p>3.</p>	<p>V. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)</p> <p><i>Talaba bilishi kerak:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Hindiston yarimorolining eng qadimgi sivilizatsiyalari, jumladan tosh davri madaniyati, Hind vodiysi (Harappa–Moxenjo-Daro) shahar madaniyati, ularning iqtisodiy, ijtimoiy va madaniy tuzilmalarining asosiy xususiyatlarini. • Veda davri jamiyati, oriylar migratsiyasi, vedalar mafkurasi va diniy-falsafiy qarashlarning shakllanish jarayonini. • Kasta-varna tizimining paydo bo'lishi va evolyutsiyasi, uning qadimgi va o'rta asr Hind jamiyatidagi ijtimoiy boshqaruvdagi o'rnini. • Kushonlar va Guptalar imperiyalarining siyosiy va madaniy

taraqqiyoti, ular davridagi iqtisodiy munosabatlar, savdo yo'llari va madaniy sintez jarayonlarini.

- **O'rta asrlar Hindistonining siyosiy-geografik manzarasi**, mintaqaviy davlatlar, ularning o'zaro raqobati va feodal tizimning shakllanish xususiyatlarini.
- **Dehli sultonligi va Boburiylar imperiyasining siyosiy tuzilishi**, davlat boshqaruvi, soliq tizimi, harbiy islohotlar va diniy siyosatning o'ziga xos tomonlarini.
- **Boburiylar davrida me'morchilik, ilm-fan va madaniyat taraqqiyoti**, hind-musulmon madaniy sintezining asosiy yo'nalishlarini.
- **Yevropa davlatlarining Hindistonga kirib kelishi**, mustamlakachilik siyosati, inglizlarning agrar, iqtisodiy va ma'muriy siyosatlari hamda ularning Hind jamiyatiga ta'sirini.
- ****Sipohlylar qo'zg'olomi (1857–1859)**ning sabablari**, bosqichlari va tarixiy oqibatlarini.
- **XIX–XX asrlarda milliy uyg'onish harakati**, Hindiston Milliy Kongressi, Musulmon Ligasi va boshqa siyosiy tashkilotlarning faoliyatini.
- **Mahatma Gandi siyosiy-falsafiy ta'limoti**, ahimsa va satyagraha tamoyillarining mustaqillik harakatiga ta'siri.
- **1947-yil Hindistonning bo'linish jarayoni**, Mountbatten rejasi va Pokistonning vujudga kelishiga olib kelgan tarixiy omillar.
- **Hindiston Konstitutsiyasining ishlab chiqilishi va qabul qilinishi**, asosiy prinsiplar, demokratik institutlar va federal tizimning tarkibiy jihatlarini.
- **Nehru davrida Hindistonning siyosiy, iqtisodiy va tashqi siyosiy strategiyas**, parlament demokratiyasining shakllanishi va "aralash iqtisodiyot" modelining mohiyatini.
- **Indira Gandi va Rajiv Gandi davrida olib borilgan siyosiy, iqtisodiy va ijtimoiy islohotlar**, shuningdek, ularning ichki va tashqi siyosatdagi ustuvor yo'nalishlarini.
- **XX asr oxiri – XXI asr boshlarida Hindistonning geosiyosiy o'rni**, regional xavfsizlik, Pokiston va Xitoy bilan munosabatlar, xalqaro iqtisodiy integratsiya jarayonlari.
- **Hindistonning zamonaviy siyosiy tizimi**, davlat boshqaruvi tuzilmasi, partiyalar tizimi, federalizm va mahalliy boshqaruv institutlarining faoliyat tamoyillarini.
- **Narendra Modi davrida amaiga oshirilayotgan iqtisodiy islohotlar**, modernizatsiya jarayonlari, "Raqqamli Hindiston", "Make in India" tashabbuslari va ularning iqtisodiy barqarorlikka ta'sirini.
- **Zamonaviy Hindistondagi diniy-etnik jarayonlar**, ijtimoiy-siyosiy barqarorlik omillari, milliy identitet va sekulyarizm masalalarini.
- **Hindistonning global iqtisodiyotdagi o'rni**, xalqaro tizimdagi strategik

	<p>shirikliklari, mintaqaviy integratsiya jarayonlarida tutgan pozitsiyasi va geosiyosiy ustuvor yo'nalishlarini <i>malakalariga ega bo'lishi kerak</i>.</p>
4.	<p>VI. TA'LIM TEXNOLOGIYALARI VA METODLARI:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ma'ruzalar; • interfaol keys-stadilar; • guruhlarda ishlash; • taqdimotlarni qilish; • jamoa bo'lib ishlash.
5.	<p>VII. Kreditlarni olish uchun talablar:</p> <p>Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ishni topshirish.</p>
5.	<p>VIII. ASOSIY VA QO'SHIMCHA O'QUV ADABIYOTLAR HAMDA AXBOROT MANBALARI</p> <p>Asosiy adabiyotlar</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Hindiston tarixi (o'quv qo'llanma). Tuzuvchilar: T.G'iyosov, N.Abdullayev, U.Abdullayev, Z. Qodirov. –T, 2015. 2. Pokiston tarixi (o'quv qo'llanma). Tuzuvchilar: T. G'iyosov, N.Abdullayev, U.Abdullayev, Z. Qodirov. –T, 2015. 3. T.G'.G'iyosov. Hindistonning o'rta asrlar tarixi (o'quv qo'llanma). –T. 2004. 4. T.G'.G'iyosov. Hindistonning yangi tarixi (o'quv qo'llanma). –T. 1999 5. N.Abdullayev. Pokiston tarixi (o'quv qo'llanma).–T, TDSHI, 2012. 6. Василев В. История Востока 2-том (учебное пособие). –М., 2004. <p>Qo'shimcha adabiyotlar</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sh.M. Mirziyoyev. Hozirgi zamon va Yangi O'zbekiston. - Toshkent: O'zbekiston, 2024. 2. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekistonda taraqqiyot strategiyasi asosida demokratik islohotlar yo'lini qat'iy davom ettiramiz. 6-jild. - Toshkent: O'zbekiston, 2023 3. Sh.M. Mirziyoyev. Yangi O'zbekistonda erkin va faravon yashaylik. 5-jild.- Toshkent: O'zbekiston, 2023. 4. Mirziyoyev Sh.M. Inson qadri, uning huquq va erkinliklari, qonuniy manfaatlari uchun. –Toshkent: O'zbekiston, 2022. 5. Sh.M. Mirziyoyev. Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi. To'ldirilgan ikkinchi nashri. - Toshkent: O'zbekiston, 2022. 6. Bellwood, Peter, The Austronesians: Historical and Comparative Perspectives. 2006. /ISBN 0 731521 32 3/. 7. История Востока. 6 том. М.: Восточная литература, 2009. — 688 с. 8. Новейшая история стран Азии и Африки. XX в. Ч.1,2,3. под. ред.

	<p>А.М.Родригеса. - М., 2001. (Дарслик)</p> <p>9. Родригес А.М. История стран Азии и Африки в новейшее время. - М. 2009. (Дарслик)</p> <p style="text-align: center;">Scopusdan maqolalar</p> <p>10. Priya Gauttam, Bawa Singh, Sandeep Singh, Shankar Lal Bika, Raghavendra P. Tiwari. Education as a soft power resource: A systematic review // Heliyon. Volume 10, Issue 1, 15 (2024). https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2405844023109443/pdf?md5=6c3a88ccd9ce8ba8a3d8d9b69ad378de&pid=1-s2.0-S2405844023109443-main.pdf</p> <p>11. Avik Kumar Sam, Siddhartha Karmakar, Siuli Mukhopadhyay, Harish C. Phuleria A historical perspective of malaria policy and control in India // IJID Regions. Volume 12, (2024). https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2772707624000997/pdf?md5=2f07ecec7937687facebd985a6a0673&pid=1-s2.0-S2772707624000997-main.pdf</p> <p style="text-align: center;">Axborot manbalari</p> <p>12. http://www.ziyo.net 13. http://www.maphistory.info/ 14. http://www.history.ru 15. https://www.infoplease.com 16. https://www.jstor.org 17. https://www.academia.edu 18. http://academic.emporium.edu/aberjame/map/h_map/h_map.htm 19. https://www.geography.wisc.edu/histcart/</p>
7.	<p>Fanning o'quv dasturi " Sharq mamlakatlari tarixi va antropologiyasi" kafedrasida ishlab chiqilgan va 202__ yil " __ " __ dagi __ -sonli bayonnomasi bilan ma'qullangan.</p> <p>O'quv dasturi Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti Kengashining 202__ yil " __ " __ dagi __ — sonli bayoni bilan tasdiqlangan.</p>
8.	<p>Fan/modul uchun mas'ul:</p> <p>M.B.Samiyeva – TDSHU, "Sharq mamlakatlari tarixi va antropologiyasi" kafedrasida stajyor-o'qituvchisi</p>
9.	<p>Taqrizchilar:</p> <p>Sh.I.Ikromov – "Sharq mamlakatlari tarixi va antropologiyasi" kafedra mudiri, Phd. dotsent</p> <p>A.H.Fayzullayev – "Sharq mamlakatlari tarixi va antropologiyasi" kafedrasida, katta-o'qituvchisi PhD.</p>